

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Megyédőre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kőszíratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

A komplexum.

Eddig azt gondoltuk, hogy mikor az osztrák bácsik a kiegyezés komplexumát és ennek revízió alá vételét követelik, csak éppen a gazdasági kiegyezés teljes anyagáról beszélnek. Ezt gondoltuk mi és ezt gondolta az egész ország. Most pedig a legnagyobb meglepetéssel értesül az egész tisztelt Haza arról, hogy az egész kiegyezés revíziójáról van szó, tehát a kiegyezésnek ama részeiről is, melyekről mi azt tanultuk az iskolában, hogy ezek a pragmatika szankcióból keletkeznek és ennél fogva érinthetetlenek, alkudozás tárgyát sohasem képezhetik.

Nem lesz tehát ezután sem 48-as, sem 67-es közjogi alap, hanem lesz 1907-es kiegyezési törvény.

Es ezt Ausztria követeli.

— Miért követeli ezt Ausztria?

— Bizonyosan azért, mert meg akarja erősíteni Magyarország függetlenségét és önállóságát. Bizonyosan azért, mert azt reményli, hogy ha most — éppen most — vehetjük revízió alá az egész komplexumot, akkor egyszer és mindenkorra lőttek a Gesamtmonarchie eszméjének.

Világos, hogy erre gondol a mi kedves szövetséges társunk, mert most függetlenségi kormány van Magyarországon, mert most Kossuth Ferenc, a legnépszerűbb magyar ember ül a kabinetben.

Addig, míg csak hazaárulók ültek a kormányiszéken, nem merete volna az osztrák ármány ezt a követelést megkockáztatni. Most, a kiváltságos hazafiakkal szemben igen meri és úgy jelentik, hogy a nemzeti kormány hajlandó is belemenni ebbe a revízióba.

Hogy Magyarország mit remélhet ettől a revíziótól, azzal könnyű tisztába lenni. Remélheti az abszolutizmus törvényesítését és megerősítését, állandósítását. Remélheti azt, hogy a nemzeti kormány tagjai a császári kegyelemben továbbra is megmaradhatnak és ha a magyar block konverziójából és az iparpártolási törvényből lecsurgó választási alkotmányos költségeket sikeresen felhasználni tudják, akkor remélheti Magyarország azt is, hogy erős, rendíthetetlen többséget terem magának a koalíció, s ez a többség gloriifikálni foja az abszolutizmust, főnyűléseken fogja követelni a dicső honárulást.

Ami Szapáry Lászlónak nem sikerült, úgy látszik el fogja azt végezni a nemzeti kormány. Csak rajta! Előre! Mert ma még nagyon kedvező erre az alkalom, ki tudja, holnap lehet-e még?

Ausztria nem bolond észszel követeli a revíziót. Az osztrák ármány nagyon világosan látja a mi helyzetünket és tudja, hogy éppen ez az a kormány és éppen ez az a kormánytöbbség, melylyel egereket is lehet fogatni, ha jól ráparancsolnak.

Jól tudják Bécsben azt, hogy ez a kormány görcsösebben ragaszkodik a hatalomhoz, mint bármelyik elődje. Jól tudják azt, hogy ennek a kormányának nincsen ellenzéke. Jól tudják azt Bécsben, hogy aki ennek a kormányának frontot állni merne, azt egyszerűen leütik, mi: a veszett állat, — és ennél fogva nyugodt lélekkel merik megtenni az ajánlatot, hogy revidáljuk a kiegyezés egész komplexumát, mert érzik, hogy ezzel okvetlenül nagy szolgálatot tesznek a Gesamtmonarchie eszméjének és ravasz szemmel látják, hogy az alkotmányos garanciákat követelő Magyarország szemét egy új közjogi alap alkotásával lehet bekötni legjobban. Aki csak hatalmat és pénzt akar, az már bátran jelentkezhetik, mert megindul néhány nap múlva a lélekvásárlás. A bécsi archívumokban történelmi okmányok vannak arról, hogy a magyar urak jóindulatát hogyan lehet megszerezni a magyar nép filéreinek árán.

Vigyázzunk, résen legyünk, mert a komplexum revíziójának ez az új formulája nagyon meglepetésszerűen jutott nyilvánosságra. Egy esztendő óta beszélgetünk már a revízióról, de soha még eszébe sem jutott Magyarországon senkinek, hogy mit kell érteni a komplexum fogalmában. Most már tudjuk. Azt kell érteni alatta, hogy Wekerle Sándor az ujkori Deák Ferenc szerepére vállalkozott, ő, a kormánya, és a mögötte álló többség új közjogi alapot fognak teremteni, mely jobb lesz, erősebb lesz, alkotmányosabb lesz, bölcsőbb lesz, mint a Deák Ferenc törvénye. Elhiszitek?

Mi nem hisszük el. Mi mást hiszünk el. Mi azt hisszük, hogy most, amikor senki sem szorongatja a bécsi udvart, nem szándékozik a császár a magyar nemzetnek erősebb alkotmányt teremteni mint eddig volt, hanem igenis szándékozik megerősíteni a sa-

ját hatalmát, melynek járma alatt most is nyögünk.

A telepítés. Darányi Ignác földmivelségi miniszter leiratot intézett a telepítés ügyében Cseatricis Lajos dr. alispánhoz a rendeletben erről a fontos kérdéstről a következőket mondja:

„Egyes községek népessége szerfölött elszaporodott és egyáltalában nincs ilyen helyen meg a kívánatos aránya népesség létszáma és a gazdasági megművelés alatt álló s az illetők fentartására szolgáló földterület között. Valószínű, hogy az ilyen községekben a kirajzás kívánatos volna és pedig oly vidékekre, ahol ritkább a népesség és így az illetők könnyebb megélhetéshez juthatnának, egyúttal letelepülésük enyhítené a munkásviszonyok valóban tűrhetetlen nehézségeit. A vagyonnal rendelkező lakosok részéről pedig a sűrű népességgel bíró vidékekről oly nagyobb terjedelmű birtoktestek kerülnek eladásra, melyeket a helybeli és vidéki kisgazdik megvenni nem képesek. Minthogy a birtok és a népesség arányos megoszlása rendkívül közigazdasági fontossággal bír, felkérem az alispán urat, sziveskedjék a törvényhatóság területén levő ily községeket összeírni és a viszonyokról részletesen feilvilágosítani.“

E miniszteri irásból első olvasásra kitetszik, hogy azon körrendeletek egyike, amelyek sablonosan, az egész országot, anaek minden vidékét generalizálva készülnek s amiket a minisztériumok szétküldnek minden megyei, törvényhatóságnak, tekintet nélkül arra, hogy vajjon a gyakorlati élet és a tényleges helyzet szempontjából ráillik-e az az egyik vagy másik vármegyei törvényhatóság speciális helyi viszonyaira.

Hiszen kitetszik ez abból is, hogy a ministeri leirat Csongrádmegyéhez is leküldetett, holott ha a földmivelségi kormány elővette volna a földrajzot, meg a statisztikát, rögvest megtudta volna, hogy a rendeletének ideküldésével egészen fölöslegesen sokasította minisztériuma személyzetének expediciós munkáját. Mert hiszen a földrajz és a statisztika, — mondjuk a birtokstatisztika — kioktatták volna a minisztériumot a felől, hogy Csongrádmegyében túlnépes község, melynek lakossága szerfölött elszaporodott volna, egyetlen egy sincs, továbbá a felől, hogy itt beszélni egy lehet, de nem is szabad munkásoknak kirajzásáról, mert a munkásosztály zöme, akárhová telepítenék is, ahogy tavaszodik önmagától szétrajzik nemcsak Magyarországnak, de a közel és távol külföldnek is minden olyan pontjára, ahol valami földmunka folyik és már ez az évről-évre megismétlődő időleges rajzás is rend-

kívül válságossá teszi itt állandóan a gazdasági helyzetet; végül kioktatta volna a birtokstatisztika a minisztériumot a tekintetben is, hogy itt igenis rendkívül fontos, mondhatni szociális szempontból életbevágó fontos tényező volna az, hogy a birtok és a népesség a r a n y o s a n oszoljék meg, de — tartunk tőle — ez olyan darázs-fészek, amibe a földmivelségi miniszter is óvakodni fog belenyúlni, mert ez a megyebeli latifundiumok nagyurainak az érdekszférájába esik.

Ezen utóbbi téren mi K e l e m e n Béla főispántól varjuk különben a kezdeményezést akinek vármegyei ellenzéki vezér korában kedvelő hangzatosított eszméje volt az, hogy a megyebeli hitbizományok felföldi erdős vidékekkel fölcseréltetvén, a földmivelők között parcelláztatásnak.

Ha azonban a miniszter fentidézett leírata a vármegyei tanácskozások zöld asztalára kerül, akkor — azt hisszük, — a főispán is azok között lesz régebbi felfogása dacára is, akik a minisztert felvilágosítják, hogy Csongrádmegyéhez nem lehet címezni ilyen leiratot.

tartja a kongresszusnak azt a kérelmét, hogy a kötelező tanonciskolai oktatás teljesen díjtalan legyen.

Ami a kongresszus ama kívánságát illeti, hogy a vásáros helyek és napok száma leszállítassék, — ezt belátható időn belül aligha tartja teljesíthetőnek. Ami azt illeti, hogy új vásáros ne engedélyezessék, azt mondja a miniszter, hogy e részben szigorú a gyakorlat.

Baromfitenyésztés.

Daranyi Ignác földmivelségi miniszter évek hosszú sora óta pártfogolja a baromfitenyésztést. Vezetése alatt a földmivelségi minisztérium ezer meg ezer tenyész baromfit osztott ki. Modern intézmények létesítésével pedig elérte azt, hogy baromfitenyésztőink országos szervezetekbe tömörültek és hogy kivételünk baromfitermékekben megközelíti az évenkénti nyolcvan millió korot. Darányinak ez a nagy közgazdasági alkotása annál inkább is nevezetes dolog, mert abban az időben kezdődött, mikor a gazda a baromfitenyésztést teljesen elhanyagolta s az intenzív gazdálkodás ellenességét látta benne.

A baromfitenyésztés a legnagyobb mezőgazdasági termelési ág egyike. Évenkénti produkciója milliókra rug összehasonlítva a többi állattalománnyal, valóban tekintélyes része a nemzeti vagyonnak. Magyar adatok híjján, külföldi statisztikára hivatkozom. A német birodalomban az állatlétszám az 1900-ik esztendőben következőképpen oszlott meg:

	Ezer darab	Mill. marka értékben	Évenkénti hozam mill. markában
Ló	4.195	2.352	—
Szarvasm.	18.989	4.182	2.200
Juh	16.867	914	842
Sertés	91.902	196	72
Kecske	3.266	55	72
Baromfi	64.555	130	550

A kisipar védelme. A hazai ipartestületek központi bizottsága fölterjesztette a kereskedelemügyi miniszterhez az 1905. évben Szabadkán tartott országos iparos-kongresszus határozatait. Ezekre a határozatokra Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter leiratban most felelt, s válaszában többek között ezeket mondja:

Az ipartörvény módosításának munkája annyira előhaladt, hogy még az 1907-ik évben a képviselőház elé terjesztem a javaslatot.

Az ipari és gyári munkások betegségek esetén való segélyezéséről szóló törvények módosításának és a balesetbiztosítás törvényhozási szabályozásának kérdése annyira elő van készítve, hogy a kormány a két törvényjavaslatot október hónapban a képviselőház elé terjeszti.

Ami a szabadkai kongresszus azon kívánságát illeti, hogy mintaurhelyek állítassanak fel; megjegyzi a miniszter, hogy ez a költségvetést jelentékeny összeggel terhelné. Hogy a kiválóbb kézműveseknek és segédeknek lehetővé tétessék ismereteiknek külföldön való kibővítése, utal a miniszter arra, hogy már létesítettnek ilyen alapok.

A vidéki technológiai iparmúzeumok ügye rövid időn belül meg van oldva, úgy-szintén a közszállítások ügye is.

A kongresszus azon óhaját, hogy a gyártulajdonosok és különösen az állami támogatást és segélyt élvezők, kézműipari cikkek szállítására kiírt pályázatokon részt ne vehessenek, nem tartja teljesíthetőnek a miniszter, mert a nyilvános pályázatban való részvételből kizárni senkit nem lehet. Gondja lesz azonban arra, hogy az odaítélésnél a kézműiparosok előnyben részesülhessenek.

Az a kérelem, hogy a közös hadsereg-beli lobberek ára a nyersanyag árával arányosan emeltessék az 1906 és 1907. évi szükségletek kiírásánál már teljesített. A helyi ipar előnyben részesítése már a szállítási szabályzatban biztosítva van. A fegyvercápar gyá-keres rendezés előtt áll. A tanonc- és segédmunka kiállítás rendezésének kérdése már letárgyalatott.

Az ipari szakoktatásra névbe megjegyzi a miniszter, hogy az a szakiskolákban és kézműviskólaban ingyenes; méltányosnak

tanak és tenyészállatnak csak jó tojó, erős, egészséges állat utódját választják ki. A szövetkező a következő sorrendben oldotta meg föladatát: Gyűjtött két-háromszáz tagot. Szerződést kötött a tagok közül egy-két intelligens gazdával, hogy mintaszéri baromfiudvar tartásnak főn és tenyészárnyasait, megfelelő árban, a szövetkezőt rendelkezésére bocsassák. A többi tagtól pedig megvásárolta a piaci áron az összes tojástermésüket s részben tovább árusította, részben mesterséges költés alá vette és a nyert csibéket kihájlalta. Mivel a tagok minden tojást beszovalgaltattak, az egész vidéken egységes fajtajú szárnyas terjedt el.

A dan baromfitenyésztő szövetkezők középpontja rendszerint az iparszerű keltetőtelep, a melyik megméri a gazdát a csirkevelés rizikójától és egyidejűleg gondoskodik arról is, hogy a szövetkezeti tagok baromfiakat helyesen takarmányozzák. Igaz ugyan, hogy a parasztudvar néhány szárnyasát elartják a konyha és a gabona hulladék, meg a trágyadomb fércéi és a legyek, de azért a terméknység fokozására szükséges, hogy takarmányt is kapjanak. És a dan baromfiudvarok helyes takarmányozással elérték, hogy a tíz tyukos udvar évenkénti hozama ezernyolcszáz tojas, a mit a szövetkezőt körülbelül száz korona értékben vélt meg. Dan adatok szerint a gazdának erre a száz korona bevételre semmiféle készpénzkiadása nincs, mert a pár korona értékű szemes takarmányt megkapja előlegként és soha sem tart oly sok szárnyast, hogy a gazdasági udvar hulladékra ne volna elegendő szanukra akar minden vasarolt takarmány nélkül is.

A míg a parasz-tyuk főcselege a háztartás és a gazdasági udvar hulladéká, addig a nagyüzemi baromfitenyésztésnél már számolnunk kell azzal is, hogy érdemes-e takarmányt talakítani tojassá és húsra? Azonkívül számolnunk kell a befektetéssel, a munkabérral és az általános kiadásokkal, mint bármely más nagy iparüzemben. Ha az iparszerű baromfitenyésztés mégis képes a jóformán ingyen dolgozó paraszüzemmel versenyezni, annak az az oka, hogy először a baromfitermék ára a nagy kereslet következtében kedvező, másodsor a nagy üzemek oly finom arúciókat produkálnak, a melyeket a paraszüzem nem termelhet és végül harmadsor, a nagy üzem a kereskedelmi konjunktúrákat jobban és gyorsabban ki tudja használni, mint a parasztagada.

Az iparszerű baromfitenyésztés mászaki alapelve abban áll, hogy a termék előállítását gyorsrűen rendezzük be. Példaképpen megemlítem a tojástermelő nagy üzem alapelveit. A tétel így hangzik: Egy tojásban van körülbelül hét gram fehérjét, hat gram zsir, egy negyedgram foszorsav és közel három gram méz. Mivel a tojas a petefészekből való leválás után huszonhárom óra alatt fejlődik ki, a tyúknak az életfenntartó takarmányon kívül ezeket a tápszereket is meg kell szereznie. És ha arról van szó, hogy naponként száz kiló tojást állítsunk elő egy telepen, akkor a közel négyezer tyúknak, naponként ötven kiló fehérjét, tizenhat kiló zsirt és kétszáz kiló szénhidrátot kell takarmányban fektetnünk, a mi ügyes takarmányterv és helyes üzemszervezet mellett jól jövedelmező foglalkozás. Westfáliában Muggenborgban Landsberg Vele főrnak van ilyen tojástermelő telepe, a melyik nagy haszonnal dolgozik s havonként kétszáz ezer tojást hoz forgalomba. Amerikában pedig vannak olyan telepek is, a hol húsz ezer tyuk kótorász és emészt egyetlen egy üzemben, csupán azért, hogy a takarmányt tojássá transzformálja.

Dánia szövetkezeti baromfitenyésztése azt mutatja, hogy a szárnyas állattartás a nép egyik legfontosabb kereseti forrása lehet. A nagyüzemi dán, német és amerikai baromfitenyésztés pedig arra vall, hogy a mezőgazdasági termelés minden ágát lehet szakszerűen és nagy haszonnal vezetni, csak érteni kell hozzá. Berlin környékén van sok kisebb fajta baromfitenyésztő telep, a melyek évenként közel kétezer marka tiszta jövedelmet hoznak. Az ilyen telep szervezete

A míg tehát a baromfi-állomány az összes állat-állomány értékben még csak két százalékot sem éri el, addig évenkénti produkciója olyan nagy, hogy versenyre kel a legnagyobb iparágakkal is. Németország összes banyai nem hoznak évenként annyit értéket fölszínre mint házi szárnyasai. És Dárig szerint a német baromfi-állomány minden esztendőben négyszerezesen meghozza a benne fekvő összes tökét. A magyar mezőgazdasági termelésben a baromfitenyésztés aránylag még fontosabb szerepet játszik, mint Németországban. Nalunk az uradalmi család és a parasztagada főképpen a házi szárnyasból pénzelt. És így valóban nagyon szükséges is, hogy baromfitenyésztésünket a megkezdett uton továbbfejlesszük és hogy azokat a közgazdasági szervezeteket, a melyek az intenzívebb baromfitenyésztést elősegítik, meghonosítsuk.

Magyarországon jelenleg a baromfitenyésztés alapja még főképpen a külterjes gazdálkodás, a nagy udvar, a tarló és a kopár legelő. Ebben a gazdálkodási rendszerben a szárnyas házilati jóformán ingyen, a hulladékból él és ha szemet kap is, az csak arra való, hogy élelmezést kiegészítsen. Az iparszerű baromfitenyésztés és a mesterséges keltetés nálunk még nem örvendenek nagy elterjedtségnek. Már pedig a baromfi-állomány erőteljes megnövekedésének legfontosabb módszere az, ha az iparszerű tenyészés előnyeit kihasználjuk, a kis gazdaságokat pedig a nyugati államok mintájára szervezzük.

Dánia példájára hivatkozom, itt a házi szárnyasok száma tíz esztendő alatt négy millióról nyolc millióra emelkedett. A mozgalom a nyolcvanas évek elején indult meg. Baromfitenyésztő szövetkezők alakultak, a melyek célul tűzték ki, hogy tíz-tizenöt falu területén csak egységes fajú szárnyast tar-

végtelen egyszerű. A tulajdonosa természetesen fölföldös parasztagda, a ki az üzlete után néz, a felesége pedig vezeti odahaza a gazdaságot. Ez a jellemző vonás különben majdnem minden kisebb baromfitenyésztőtelepen jelentkezik. A baromfitenyésztés főképpen az asszonyok foglalkozása és nem ritkaság, hogy a berlinvidéki gazda felesége a gyermekeit abból a pénzből iskoláztatja és ruháztatja, a mit baromfiból vesz be.

Magyarországon a baromfitenyésztés még főképpen külterjes üzem. A magyar földbirtokos nem tartja érdemesnek, hogy a baromfiat fésződjék. És igaz is van a menyinyiben a baromfitenyésztés nem képez önálló iparvállalatot éppen úgy, mint a mezőgazdasági szeszgyártás vagy keményítőgyártás és csak az mehet bele, a ki a hozzá szükséges anyagi és szellemi erővel rendelkezik. Nem így van azonban a kis gazda. A paraszt-udvar szarvas állat nélkül elképzelhetetlen és a parasztagda legbiztosabb pénzforrása éppen a baromfi, miért is csak örömmel üdvözölhetjük a földmivelési minisztérium és az országos baromfitenyésztő szövözetek működését és különösen azt a legújabb akciójog ötven ezer koronát keltő gépek bereendezésére fordítanak. E. K.

Egyszer-mindenkorra

a tisztelt helyi lapírtásokhoz.

Lapunk vasárnapi számába »A Borszú paragrafus« címmel vezetők cikket írtam, mely a vármegyei nyugdíjszabályzat egy paragrafusának a megyegyűlés által történt módosítását taglalja, a főispánhoz való vonatkozásában.

Ez a cikk megszólaltatja ellenem helyi lapírtásaimat hosszabb rövidebb cikkekben melyek tenorjával foglalkozni nem fogok és még kevésbé bocsátkozom hírlapíró társaimmal polemikába azon egyszerű okból, mert én őket épp olyan kevésbé akarom meggyőzni a magam igazáról, mint ahogy bizonyára ők sem reménylik az én nézőponthoz az ő felfogásukhoz való alkalmazkodást.

E helyett egy kérdéses forduló egyszer-mindenkorra a tisztelt kártársakhoz.

Ma közöttünk teljes a béke és én részemről ezt a békét megzavarni nem fogom.

Ahogy nem írtatom azt: mit váltott valóra a nemzetnek tett ígéretekből az általuk szolgált és hatalomhoz jutott párt, mely ígéreteivel az országot lángba borította; ahogy nem kérdezem: milyen nemzetet kíván a nyokát hoztak az ő miniszterekké lett pártvezérek és miben jutottak kifejezésre a koalíció kormánya jutása révén az ő általuk is hirdettet, becsületlen és híven szolgált függetlenségi eszmék és eszmények, — melyekről ma szó sem esik hasábjain — azoképpen nem essék zokni nekik sem, ha én következetes maradok önmagamhoz és nem kívánok sort állani azokkal, akik az elveket úgy cserélik, mint közönséges egyszerű polgárember az ingét: hetenkint legalább kétszer.

Egy egész óceánja a politikai elvek különböző voltának, az egymástól merőben eltérő és ellentétes felfogásoknak választhat el bennünket egymástól a közéletben, — ezért még nem muszáj szükségképpen a marokoldó sajtó nem épületes, — a közönséget megengedem gyönyörködötő látványával szórakoztatnunk a heccedvelőket.

Hagyják meg nekem az én istenségem: a szabadságimádását, még romjaiban is; aminthely én sem borbágotam őket isteniek szolgálásában és imáadásában.

Talán megérjük — ők is, én is annak

az általános megismerését: melyik hát az igaz istenség.

Várjunk türelemmel. Hiszen nekik ez a békesség türelemben való várak megkönnyíti az, hogy ők a — hatalom részecsei. *Bánfalvi Lajos.*

Ujdonságok

Szentes, 1907. március 7.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én délelőtt 10 órakor tartja e havi rendes ülését, a vármegyeház kistermében.

— **Az alkotmánybiztosítékok** Többször megírtuk, hogy az alkotmánybiztosítékokról szóló, rég megígért törvényjavaslatokat azért nem terjesztheti elő a kormány, mert legfontosabb intézkedéseikhez nem kapott még királyi hozzájárulást. Az utóbbi időben viszont a függetlenségi párt egyik csoportja kezdett akciót, amely az alkotmánybiztosítékok sürgős törvénybeiktatását követeli. A féle fenyegető viharokká vált így ez a kérdés törvény. Annál érdekesebb, hogy **Andrássy Gyula** gróf belügyminiszter nyíltan hivatalos aktában szögezi le magát ahhoz az állásponthoz, hogy a törvényt meg kell csinálni. A fővároshoz intézett egy leiratban nyilatkozott erről. A leirat: válasz Budapest közgyűlésének az alkotmánybiztosítékokat több mint egy hónapja megüregített határozataira és következőképen szól: — »A felterjesztésben, illetőleg a f. évi január hónap 9-én tartott közgyűlésben 99. szám alatt hozott határozatában kifejezett azon óhajára vonatkozólag, hogy a törvényhatóságok önkormányzati jogkörének, valamint az alkotmányos jogrendnek a jövőre leendő teljesebb biztosítása érdekében megfelelő törvényjavaslatokat terjesszek az országgyűlés elé, értesítem a székesfőváros közönségét, hogy a minisztérium a tróbuszbeszédben foglalt legfelsőbb kijelentéshez híven, az országgyűlés előtt ismertett programjának erre vonatkozó részét, az előkészítés alatt álló törvényjavaslatok útján mielőbb megvalósítani szándékozik. **Andrássy, s. k.**

— **Ármentesítő társulati gyűlés.** A körös-tisza-marosi ármentesítő társulat központi választmánya gyűlést tartott vasárnap délelőtt Hódmezővásárhelyen, **Károlyi Imre** gróf elnöklése mellett. A gyűlés legfontosabb ügye az volt, hogy a társulat mindszent-apátfalvi szakaszán egy több mint 800 ezer köbméteres töltésmagasítási földmunkát a múlt évben, munkáskezelés hiányában nem fejeztek be, azt kellett vállalati úttal biztosítani. A meghirdetett zart ajánlati versenytárgyalás eredménye alapján ezt a munkát **Deutsch Emil** és **Lipót** szegedi vállalkozó cég nyerte el és ezzel kapcsolatban **Fekete Márton** főigazgató és **Káló Gyula** főmérnök előterjesztették azt is, hogy a 196 kilométer hosszú töltéserősítési munkából 122 kilométer hosszban a munka be van fejezve, — azonban az előirányozottnál 126 276 köbméter górmunkával több teljesítendő, ami az előirányozottnál 279.248 koronával több költséget igényel, melynek fedezésére a bábozka-mindszenti szakaszán 90000, a körösi szakaszán 15000 korona megtakarítás áll rendelkezésre és így 174.248 korona hiány mutatkozik. A gyűlésen az üresedésben levő két társulati mérnöki állást, választás útján **Ponyitzki Lajos** és **Kilényi Kál-**

mán mérnökkel töltötték be és végül **Kovács S. Aladár** elnöklésével egy bizottságot választottak, melynek feladata lesz, hogy az alsó érdekeltégeknek a szárazéri társulattól való kiválása ügyében a társulattól képviselje és a földmivelésügyi minisztériumnál a különváltat sürgesse.

— **A közigazgatás egyszerűsítése.** Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete által az államigazgatás egyszerűsítésében való közreműködés tárgyában kiküldött bizottság befejezte működését és nemcsak a közigazgatás, hanem az ügyvitel egyszerűsítésével is foglalkozott. Beható tanácskozás után megjelölte Berszeminde azokat a módokat és alapelveket, amelyek alapján a közigazgatás egyszerűbbé és gyorsabbá tehető.

— **Városházépítés.** **Mátffy Ferenc** dr. polgármester f. hó 8-án délután 3 órára gyűlésre hívta össze a városházépítő bizottságot. A bizottság elé ezen a gyűlésen terjesztik a gazdasági udvar építésére vonatkozó tervet és költségvetést és ugyancsak ezen a gyűlésen választja meg a bizottság, a maga kebeléből, a beérkező pályatervet elbíraló szűkebbörű bizottság hét tagját.

— **A mezőrendőri törvény revíziója.** A földmivelésügyi miniszter felszólította az országos gazdasági egyesületeket, hogy a mezőrendőri törvény tervbe vett revíziójára vonatkozó óhajataikat vele közöljék. A miniszteri leirat folytatán ebben az ügyben előreláthatólag a csongrád-vármegyei gazdasági egyesület választmányát is tanácskozára hívják össze.

— **Az öttömösi szanatórium.** A szegedi büntető bíróság előtt a napokban egy öttömösi földmivés-ember állt, kuruzsolással valóval. Az egyszerű parasztember kint a tanyavilágban rendes szanatóriumot, patikát gőzfürdőt állított fel, ahol súlyos betegségekben szenvedő embereket gyógykezelt. **Márkus** Jánosnak hívják az öttömösi csodadokort, akinek nagy gyógyító tudására messze földön regélnék az emberek. A hír szárnyára vette a nevet, csodáztatott, de eljuttatta reá veszedelmes helyre is. A kisteleki csendőrség tudomást szerzett a dolgról és házkutatást tartott a nádfoleltes szanatóriumában, ahol tömelen patikaszer, több fürdőkadat helyettesítő hordót és három bentlakót, tehát kórházilag kezelte páciens talált. Természetes, hogy a gyógyszerkelet kibontoztak, ami ellen **Márkus** nagy hangon tiltakozott, mondván, hogy őt az isten különös gyógyítóerővel és varázshatalommal ruházta fel. Híjába tesznek hát ellene barmit is, — nem használ az semmit. Persze, a csendőrök ez ellen azt vették, hogy majd kitűnik a bíróságnál, de **Márkus** ennek is fitymát hányt azzal a magabizó kijelentéssel, hogy a bírósághoz ugyan mehetnek, úgy megvarasol ő minden bírót, hogy azt teszi majd, amit ő akar. A csendőrség e kijelentés dacára feljelentést tett az öttömösi magyar ellen kuruzsolás miatt és az ügyet a napokban tárgyalta a szegedi büntető bíróság, melynél aztán **Márkus** már nem az ő isteni adományára hivatkozott, hanem azzal védekezett, hogy ő a gyógyításért senkitől sem fogadott el pénzt. A tanúként kihallgatott szanatóriumbeli három páciens is azt vallotta, hogy **Márkus** csak a kosztot, meg a fürdőt fizetette meg magának, de a gyógyszerkelet és gyógykezelésért nem kért semmit és így a bíróság, bizonyítékok hiányában, felmentette őt a vad és következményeinek terhe alól.

— **Halálos vasúti szerencsétlenség.** Borzalmas vasúti szerencsétlenség történt f. hó 5-én, a csongrád-szentesi vasútvonalon, közvetlenül Csongrád alatt, az ottani dohányberváltó hivatal közelében, a délután 2 óra 7

perckor Szentesre robogó vonatnál. A halál-
végü szerencsétlenséget, melynek V e -
c s e r i Jánosné F á b i á n T ó t h Juliánna
szentesi asszony lett a szánandó áldozata,
V e c s e r i János cserépedény árus vakme-
rősége idézte fel. V e c s e r i, aki kocsin
igyekezett feleségével és leányával Csany-
telekre, ahogy az útát keresztező vasúti sín-
pár közelébe ért kocsijával, dacára annak
hogy a vonatvezető megadta a figyelmeztet-
tető jelt, nekivágatott a síneknek úgy, hogy
a kocsit a teljes erővel száguldó vonat,
melyet kellően fékezni már nem lehetett
derékön kapva és sodorva hosszán tolta maga
előtt a fogatot, míg végre elszakította a
kocsi hátsó részét, miközben Vecseriné a
vonat kerekei alá került, melyek a szó szor-
os értelmében összezúzták. Az előlúésben
volt Vecserit a lőkés kidobta a töltés-
menti árokba s így sértetlen maradt, míg
a leány több áru sérülést szenvedve, szin-
tén megmenekült a borzalmas katasztrófából.
Az éketlenül összeroncolt V e c s e r i n é
hulláját a csongrádi hullaházba, a sérült le-
ány: ápolás végett az ottani kórházba szál-
lították be. A vizsgálat megindult ugyan,
de szinte bizonyossággal megállapítható máris,
hogy a halális szerencsétlenségnek V e c s e r i
vakmerő vigyázatlansága volt a felidőzője.

— Változás a tanítói karban. B e s e d i t s
Margitot, akit alig fél éve választott meg
a helybeli római katolikus egyház, a tra-
gikus véget ért F a r k a s Gizella he-
lyére, egyik iskolájához tanítónőnek, a köz-
oktatásügyi miniszter a csongrádi állami
elemi iskolához nevezte ki. A kisasszony
távozásával úgy újfent megüresedett tanítónői
állást az egyház már be is töltötte, megvá-
lasztván arra V a y Gizella kunszentmártoni
illetőségű okleveles tanítónőt.

— Sikasztással vádolt segédjegyző. A
szegedi kir. ügyészség 227 rendbeli sikkasztá-
sát ért emelt vádat az ottani törvényszék-
nél S i m o n János volt horgosi segédjegyző
ellen, aki a vádlevel szerint 227 esetben
sikasztotta volna el a járhatlevelek kiállita-
sáért járó 6 filléretet és hogy bűnét palástol-
ta, meghamisította a marhajárhatlevelek
ikratószámát. A volt segédjegyző úgy e
napokban foglalkoztatta a szegedi törvény-
szék büntető tanácsát, ahol a vádolt tagadta
a terhére rótt cselekmény elkövetését. Azt
mondta nevezetesen, hogy ő az iktatószá-
mokat nem hamisította meg, hanem nagy
elfoglaltsága közben tévesen vezethette be.
Ezt a védekezését az iktatókönyvvel támo-
gatta, melyben egyes iktatószámok tényleg
többször is előfordultak. Mivel azonban csak
a pénztári könyvekből lehet megállapítani,
hogy történt e tényleg sikkasztás, vagy nem
a bíróság ebben az irányban elrendelte a
vizsgálat kiegészítését.

— Halálozás. Egy derék matróna ha-
láláról kaptunk szomorú hírt. Ö z v. D ö g e i
Istvánné K u t a s Zsuzsanna asszony halt
meg f. hó 6-án hajnalban, élete 80 ik évé-
ben, melyből 62 évet adatott neki a kegyes
sors által boldog családi körben eltöltött férje
oldalán, akit ezelőtt 3 évvel ragadott el tőle
a halál. A boldogultban, kinek temetése ma
délután 3 órakor lesz, S u l c z László fábáni
közégyi tisztviselő az anyósát gyászolja. A
szomorú esetről a mélyes lesújtott család
a következő gyászjelenséget adta ki:

„Alulírottak úgy a maguk, mint az
összes rokonság nevében szomorodott szív-
vel tudatják a gondos és szerető édesanyja,
nagyanyja, testvér és rokon: ö z v. D ö g e i
Istvánné született K u t a s Zsuzsannának élete
80 ik, házasságának 62-ik, özvegyiségének
3-ik évében hosszas szenvedés után, f. hó 6-
án délelőtt 1 órakor történt gyászos el-
hunytát. A boldogult hült teteme f. hó 7-én
délután 3 órakor fog, a III. tized 527. sz.
gyászhatól, az ev. ref. egyház szertartása
szerint, az ev. ref. közép temetőben örök
nyugalomra tétetni. Béke poraira!”

— Istentisztelet a külterületen. Vasár-
nap délelőtt 9 órakor a kajáni, délután 4
órák pedig az ecseri iskolánál P a p Lajos
körlelkész isteni tisztelget tart. f. f.

— Időjárás. M e t e o r írja a várható
időjárásról a következőket: A március 7-ki
csomópont változatos jellegű, ami már első
alakjában várható és az olvadási nagy mé-
rtékben lesz hivatva előmozdítani, a többi,
utána következő csomóponttal együtt, ame-
lyek közül a 9 ki és 13-ki még szeles, viha-
ros jellegűnek is ígérkezik és így az utóbbi
csomópont a 14-vel együtt a gátvédelmet
igen megnehezíti, ha viharos jellegűvé fej-
lődnek ki. Március hónapnak különösen ma-
sodik negyede az, amelyben igen változatos
és szélsőséges időjárás várhatunk, mikor ren-
geteg hőmérséklet csökkenés mindenfelé és
hirtelen olvadásra lehetünk elkészülve. Az
ármentesítő társulatokra ennél fogva nemcsak
nagy munka vár, de ezenfölül minden tekint-
etben a legcélszerűbb figyelemmel kell kísér-
niük az időjárás alakulatait is.

— Építő iparosok bálja. Az önálló
építőiparosok szakszervezetének f. hó 9-én,
szombaton este, a városi színházteremben
tartandó, hangversenyyel összekötött tán-
csmulatsága iránt városszerte olyan széleskörű
érdeklődés nyilvánul, mely ennek a vigaloma-
nak a legszebb erkölcsi és anyagi sikert biz-
tosítja. Az estélyen közreműködők épp olyan
szorgalmasan készülnek elő szereplésükre,
mint ahogy a rendezőség is fáradságtalanul
serénykedik, hogy az estélyben kellemes
szórakozást nyújtson a vendégeinek. A mu-
latságra a belépőjegyek olyan kapások, hogy
jól teszi mindenki, aki az estélyen résztvenni
kíván, ha mielőbb siet belépőjegyét előre
megváltani.

Nagyon nehéz

de nem teljesen lehetetlen olyan szert találni, mely
gyermek részére épp oly megbízható s eredmé-
nyes hatású, mint a gyógy csukamájolajból alpos-
phorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő
Scott-féle Emulsió; mert a Scott-féle Emul-
sió a fiatal szervezetbe új erőt vezet s átsegíti a
fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A Scott-féle
Emulsió egyáltalán jó ízű, könnyen emészthető és
oly tiszta szer, hogy a legsekélyebb zavarokat sem
okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használ-
ható. A Scott-féle Emulsió sokkal jobb, mint a
közönséges csukamájolaj. VI. 1-4.

A Scott-féle Emulsió valódiságá-
nak jele a hátán nagy csukahalat viró
halász" védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fill.
lér levélbéli beküldés ellenében minál-
tal bérmentre szolgál:

Dr. BUDAI EMIL - Városi gyógyszer-
tára

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34./30.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fillér
Kapható minden gyógyszerárban.

A „Horváth Mihály Önkép
zókör" köszönetet nyilvánította.
Köszöntét fejezi ki a rendező ifjúság
Dr. Matéffy Ferencné úrnőnek, ki 10 kor-
t volt szives felülfizetni a játékonycéira. E fel-
fizetéssel együtt a diák mulatság bevétele
786 kor. 70 fill. A játékonycéira fordít-
tódott 419 kor., 59 fill.

Felelősszerkesztő: B Á N F A L V I L A J O S.
Kiadótulajdonos „Szentes és Vidéke" könyvnyomda

Kiadó lakás.

A III. tized, 45. sz. (Balogh Be-
nedekné-féle) háznál egy 2 szoba, elő-
szoba, konyha, éléskamra, tűzre valós
— és padlásból álló lakás Szent-
György naptól bérbeadó.

Alku köthető lapunk kiadóhivata-
lában.

Törvényesen védve!

Minden utánzat büntetendő

Egyedül valódi a

Thierry-féle balzsam

csakie a föld apócavédjeggyel.
Ára: 12 kis, vagy 6 kettős pa-
laeok vagy 1 nagy Speciál-pa-
laeok patenztárral 5 korona.

Thierry Centifolia kenőcs
minden, mely oly régi seb, gyu-
ladás, sérülés, stb. ellen. Ára:
tégely 3 korona 60 fillér.
Szótküldés csakie előleges fizet-
ése, vagy utánvelel.

E két házaszer általánosan a legjobbnak és teghri-
sőbbnek van elismervo.

Megrendelések ezimzendők:

Thierry A. gyógyszerész Pregrada,
Robitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár a legtöbb gyógyszerárban. — Több ezer
hálairatot tartalmazó füzet ingyen és bérmentve.

RAKTÁR: Török József és Dr. Egger Leo J.
Budapest, Vértus 1. Lugos.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Telek eladás. X
X Egy — félig szöllővel beül- X
X tetett, körülkerített porta X
X a kiseraljon eladó. — Cim: X
X a kiadóhivatalban. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Öz. Weisz Bernátné

(Weisz-udvar) házában egy bolthelyi-
ség 1907. jun. 15-től kezdve, esetleg
azonnal is alhaszonbérbe kiadó. Ezen
helyiség 24-évig szabó-üzlet és kész-
ruha raktár volt.

Ugyanott több rendbeli kályha,
egy közöttük valódi Meidingi, olcsón
eladó. Ugyazintén egy egészen új sza-
lon bútor berendezés olcsón eladó a
tulajdonos távolléte miatt.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. érd
közönséget, hogy Dr. László Vilmos
úr Kossuth-útcán házában, a mai
kor igényeinek megfelelő

Bútorraktárt

rendeztem be, melyben a legolcsóbb
árak mellett szereshetők be minden-
nemű bútorok.

Ugyanott elvállalom új vagy régi
bútorok, ajtók, ablakok, rollók és
szobapadlók átfestését, mázoló mun-
káját a legutányosabb árak mellett,
Szentesen, 1906. november hó.

Tisztelettel:

Birn Simon.